

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

❖ Περίληψη	Σελ: 4
❖ Abstract	Σελ: 6
❖ Εισαγωγή	Σελ: 7
❖ Κεφάλαιο 1 ^ο : Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 9
1.1 Η Σημασία του Τραπεζικού Συστήματος	Σελ: 9
1.2 Ρυθμιστικό Πλαίσιο Τραπεζών	Σελ: 12
1.3 Τραπεζική Απασχόληση & Οικονομία	Σελ: 16
❖ Κεφάλαιο 2 ^ο : Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα & Χρηματοπιστωτική Κρίση	Σελ: 19
2.1 Τράπεζες & Κρίση	Σελ: 19
2.2 Επίπτωση της Κρίσης στο Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 20
2.3 Χρηματοδότηση των Τραπεζών Πριν και Κατά τη Διάρκεια της Κρίσης	Σελ: 21
2.4 Αντιμετώπιση της Χρηματοπιστωτικής Κρίσης από το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 28
2.5 Τράπεζες & Προσπάθειες Ομαλής Εξόδου από την Κρίση	Σελ: 31
❖ Κεφάλαιο 3 ^ο : Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα & οι Τέσσερις (4) Συστημικές Τράπεζες	Σελ: 33
3.1 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.)	Σελ: 33
3.1.1 Ελληνική Οικονομία – Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 33
3.1.2 Μελλοντικές Εξελίξεις	Σελ: 36
3.1.3 Εξελίξεις που Αφορούν την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.)	Σελ: 38
3.2 Τράπεζα Πειραιώς	Σελ: 40
3.2.1 Ελληνική Οικονομία – Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 40
3.2.2 Μελλοντικές Εξελίξεις	Σελ: 41
3.2.3 Εξελίξεις που Αφορούν την Τράπεζα Πειραιώς	Σελ: 42
3.3 Alpha Bank	Σελ: 43
3.3.1 Ελληνική Οικονομία – Τραπεζικό Σύστημα	Σελ: 43

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η καταγραφή, μελέτη, αλλά και διερεύνηση, των νέων δεδομένων που δημιουργήθηκαν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, έπεται από τη διερεύνηση μιας ευρείας κλίμακας συγχωνεύσεων πολλών τραπεζικών συστημάτων, με συνέπεια τη διατήρηση τεσσάρων μόνο πιστωτικών ιδρυμάτων, ονομαζόμενων πλέον «συστημικών τραπεζών». Τα πιστωτικά ιδρύματα που κυριαρχούν πλέον στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα είναι τα εξής: η Τράπεζα Πειραιώς, η Alpha Bank, η EFG Eurobank και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.). Το αντικείμενο της υπόψιν μελέτης, είναι η παρουσίαση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, έτσι όπως πλέον έχει διαμορφωθεί και η αναλυτική απεικόνιση όλων των δεδομένων που ισχύουν για καθένα από τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Στο πρώτο κεφάλαιο της μελέτης εξετάζεται το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, η σημασία που αυτό έχει όχι μόνο ως προς την οικονομία της χώρας, αλλά και ως προς τη γενικότερη κοινωνική και πολιτική κατάσταση της Ελλάδας. Επίσης, αναλύεται το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει πλέον τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα καθώς και τα δεδομένα που ισχύουν όσον αφορά την τραπεζική απασχόληση και τις επιπτώσεις που αυτή έχει στην ελληνική οικονομία.

Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει την ανάλυση που αφορά το ελληνικό τραπεζικό σύστημα και το πώς αυτό αντιμετώπισε τη χρηματοπιστωτική κρίση, που ξέσπασε το Σεπτέμβριο του 2008. Μελετώντας, οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, αλλά και ο τρόπος χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων, πριν και έπειτα από το ξέσπασμά της. Σημαντικό μέρος του δεύτερου αυτού κεφαλαίου κατέχει η ανάλυση που αφορά τους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίστηκε η χρηματοπιστωτική κρίση από το γενικότερο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, αλλά και τις προσπάθειες που κατέβαλαν οι ελληνικές τράπεζες, με στόχο την ομαλή τους έξοδο από τον κυκεώνα που βρέθηκαν, διαφυλάσσοντας το Ένταξή τους και προσπαθώντας να περιορίσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις επιπτώσεις τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται ειδική αναφορά σε κάθε μια από τις τέσσερις (4) συστημικές τράπεζες χωριστά, που αποτελούν πλέον και τον πυλώνα στήριξης της ελληνικής οικονομίας. Γίνεται ξεχωριστή μνεία σε κάθε ένα πιστωτικό ίδρυμα, αποτυπώνοντας το πώς διαβλέπουν την ελληνική οικονομία, μέσα από το δικό τους πρίσμα.

μελέτης, τις μελλοντικές εξελίξεις που διαβλέπουν, τόσο για τη δική τους κατάσταση, όσο και για εκείνη της ελληνικής οικονομίας, ενώ επίσης γίνεται και αναφορά σε ορισμένες χαρακτηριστικές εξελίξεις που αφορούν κάθε μια από τις τράπεζες που τις οδήγησαν στο αήκουν σε αυτό το κλειστό «circuit», των συστημικών τραπεζών.

Η μελέτη ολοκληρώνεται με το τέταρτο κεφάλαιο, το οποίο και κάνει ένα είδος πρόβλεψης, αναφορικά με το μέλλον του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Εξετάζονται οι τραπεζικοί ισολογισμοί και η ρευστότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, η νομισματική πολιτική που ακολουθείται, ο τρόπος χρηματοδότησης των ελληνικών, κυρίως μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενώ διατυπώνονται και ορισμένα μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν προκειμένου να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο η επδεδειγμένη κατάσταση του τραπεζικού συστήματος και της ελληνικής οικονομίας γενικότερα.

Εισαγωγή

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξέσπασε το Σεπτέμβριο του 2008, έχει υποβάλει πολλές οικονομίες ανά τον κόσμο σε ύφεση. Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για τα οικονομικά συστήματα και τις κυβερνήσεις των κρατών. Μέσα από τη μελέτη αυτή γίνεται μια διερεύνηση και απεικόνιση της επίδρασης της οικονομικής κρίσης στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο και πως αυτός πλέον διαμορφώνεται με την ύπαρξη τεσσάρων (4) πλέον τραπεζικών ιδρυμάτων, συστημικών.

Παρουσιάζεται και αποδεικνύεται ότι, η ένταση των επιπτώσεων της κρίσης στις ελληνικές τράπεζες, μιας και οι περισσότερες εξ αυτών οδηγήθηκαν σε αυξήσεις των μετοχικών τους κεφαλαίων, προκειμένου να καταφέρουν να αντιμετωπίσουν την έλλειψη κεφαλαιώδους επάρκειας. Η κεφαλαιώδης ανεπάρκεια αποτέλεσε συνέπεια της έλλειψης ρευστότητας των τραπεζών, μιας και δεν ήταν πλέον εφικτή η χρηματοδότησή τους από τις διεθνείς αγορές.

Κατά την προηγούμενη τριετία, το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει δεχτεί πολλάλλα πλήγματα. Αρχικά, η βαθιά και παρατεταμένη ύφεση, έχει υποσκάψει με δραματικό τρόπο την ποιότητα του δανειακού τους χαρτοφυλακίου. Δεύτερον, έχουν υποστεί σημαντικές απώλειες από την αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους (PSI και επαναγορά). Τρίτον, υπήρξε σημαντική εκροή καταθέσεων, δημιουργώντας ένα τεράστιο χρηματοδοτικό άνοιγμα. Τέλος, οι ελληνικές τράπεζες, από το ξέσπασμα της διεθνούς κρίσης, έχουν βρεθεί για μεγάλα χρονικά διαστήματα τελείως αποκομμένες από τη διεθνή διατραπεζική αγορά, με τους μηχανισμούς του Ευρωσυστήματος να αποτελούν σχεδόν μοναδικές πηγές παροχής ρευστότητας. Έχουν επομένως προκύψει σοβαρά θέματα σχετικά με τη φερεγγυότητα και την βιωσιμότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, πόσο μάλλον με την ικανότητά τους να τροφοδοτήσουν την οικονομία με την απαραίτητη ρευστότητα¹.

Όπως είναι φυσικό, η ομαλοποίηση της κατάστασης προϋποθέτει πρώτα και κύρια αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, βασική παράμετρος της οποίας είναι η διασφάλιση ότι τα τραπεζικά ιδρύματα είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένα. Υπάρχει σημαντικό πρόβλημα βιωσιμότητας, τουλάχιστον από την πλευρά του Ένεργητικού, το οποίο σχετίζεται τόσο με τις ζημιές που προέκυψαν από την αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους, όσο και με τις ιδιαίτερα δυσμενείς τάσεις στην εξυπηρέτηση του δανειακού τους χαρτοφυλακίου.

Οι βασικοί άξονες του σχεδιασμού στο τραπεζικό σύστημα πρέπει πλέον να επικεντρώνονται:

- ✓ στον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας και γενικότερα την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου μέσω οργανικής κερδοφορίας
- ✓ στην απεμπλοκή από μη αμειβώς τραπεζικές εργασίες
- ✓ στον επανασχεδιασμό των δραστηριοτήτων στο εξωτερικό στην ενεργό διαχείριση των προβληματικών στοιχείων Ενεργητικού, δηλαδή των δανείων σε καθυστέρηση και των ρυθμιζόμενων δανείων
- ✓ στην παροχή πλήρους φάσματος τραπεζικών εργασιών και στην ορθή τιμολόγησή τους

Η ανακεφαλαιοποίηση και εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος, η ανάκτηση πρόσβασης στη διεθνή διατραπεζική αγορά, η αύξηση της καταθετικής βάσης και η συνεισφορά στην πρόοδο όσον αφορά την απεξάρτηση των πιστωτικών ιδρυμάτων από τη χρηματοδότηση που χορηγεί η Τράπεζα της Ελλάδος, αναμφίβολα ενίσχυσαν τις δυνατότητες των τραπεζών να πιστοδοτούν την οικονομία. Εφόσον μάλιστα παγιωθεί στην ελληνική οικονομία η βελτίωση των μακροοικονομικών συνθηκών και του μικροοικονομικού περιβάλλοντος, ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης εκτιμάται ότι θα επιταχυνθεί μεσοπρόθεσμα, μιας και θα ενισχυθεί η ζήτηση για παραγωγικές πιστώσεις, θα υποχωρήσει ο πιστωτικός κίνδυνος καθώς θα διευρυνθούν οι δυνατότητες για βιώσιμα επιχειρηματικά σχέδια τα οποία οι τράπεζες θα μπορούν να χρηματοδοτήσουν χωρίς ζημία και αντιστοίχως θα μειωθεί η συχνότητα εμφάνισης νέων προβληματικών δανείων και θα βελτιωθεί η εξυπηρέτηση των υφιστάμενων δανείων σε καθυστέρηση².

Η συστηματοποίηση της ορθολογικής διαχείρισης των προβληματικών δανείων θα περιορίσει τις αρνητικές συνέπειες των στοιχείων αυτών για την πιστωτική ικανότητα των τραπεζών. Εάν αυξηθεί η κερδοφορία των τραπεζών και για αυτό βελτιωθεί και η κεφαλαιακή τους θέση, και μάλιστα παράλληλα με αύξηση των ταμειακών ροών, θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για τη χορήγηση μεγαλύτερου όγκου πιστώσεων, οι οποίες με τη σειρά τους θα στηρίξουν την οικονομική δραστηριότητα. Θα πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι, στη διάρκεια του 2013 καταργήθηκαν περισσότερα από δέκα (10) τραπεζικές επωνυμίες (brand names), δώδεκα εξγοράστηκαν και συγχωνεύθηκαν από τις τέσσερις (4) μεγάλες συστημικές τράπεζες που δημιουργήθηκαν.

Κεφάλαιο 1^ο: Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

1.1 Η Σημασία του Τραπεζικού Συστήματος

Τα πιστωτικά ιδρύματα αποτελούν τους κυριότερους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς στις οικονομίες όλων των κρατών, όλων των οικονομιών. Οι οργανισμοί αυτοί έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν όλα τα είδη των χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών. Ο επίσημος ορισμός των πιστωτικών ιδρυμάτων αποδίδεται σύμφωνα με το Νόμο 5076/1931, περί Ανωνύμων Εταιρειών και Τραπεζών. Ειδικότερα,

«Τράπεζες είναι οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως έτερου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών»¹

Για την ίδρυση ενός πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα απαιτείται ελάχιστο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο ύψους 18 εκατομμυρίων ευρώ. Το υπό ίδρυση πιστωτικό ίδρυμα καταθέτει στην Τράπεζα της Ελλάδος το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο, πριν από τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας του. Το απαιτούμενο ύψος των εποπτικών κεφαλαίων του κάθε πιστωτικού ιδρύματος προσδιορίζεται σε καθημερινή βάση σύμφωνα με τους κινδύνους που αυτό αναλαμβάνει, έχοντας ως γνώμονα τους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας που τίθενται κάθε φορά από τις Εποπτικές Αρχές.

Σε γενικές γραμμές, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα είναι:

- Χορήγηση πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.
- Αποδοχή των καταθέσεων των πελατών ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων.
- Διενέργεια πληρωμών και μεταφορά κεφαλαίων.
- Πράξεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).
- Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων.
- Έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής.

- Διενέργεια συναλλαγών για το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα ή για τους πελάτες του. Η διενέργεια των συναλλαγών αυτών μπορεί να γίνεται μέσα από διάφορους μηχανισμούς όπως είναι, τα αξιόγραφα, τα προθεσμιακά συμβόλαια χρηματοπιστωτικών τίτλων, το συναλλάγμα, οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων, καθώς επίσης και οι κινητές αξίες.
- Συμμετοχή στην έκδοση τίτλων ή στην παροχή συναφών υπηρεσιών και ειδικότερα, των υπηρεσιών αναδόχου εκδόσεων τίτλων.
- Μεσολάβηση στις διατραπεζικές αγορές.
- Εκμίσθωση θυρίδων.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους πελάτες τους σχετικά με τη διάρθρωση και τη διαχείριση των κεφαλαίων τους, ή ακόμη και τη χάραξη στρατηγικής σε θέματα επενδύσεων, όπως είναι οι συγχωνεύσεις, οι εξαγορές, κλπ.
- Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών.
- Διαχείριση των χρητοφυλακίων των πελατών που μπορεί να περιλαμβάνουν καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές, κλπ.
- Τέλος, παροχή εμπορικών πληροφοριών που μπορεί να περιλαμβάνουν και υπηρεσίες πιστοληπτικής ικανότητας ενός συνεργάτη του πελάτη.

Μια από τις βασικότερες λειτουργίες των πιστωτικών ιδρυμάτων, στο σύγχρονο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ των αποταμιευτών και των πιστόχων. Η κύρια δραστηριότητα των πιστωτικών αυτών ιδρυμάτων είναι η άντληση κεφαλαίων και η παράλληλη παροχή αυτών, με κάθε μορφή επένδυσης, προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ελπιμμεματικές οικονομικές μονάδες. Τα πιστωτικά ιδρύματα διαχειρίζονται τα στοιχεία του Παθητικού του Ισολογισμού των ελπιμμεματικών αυτών μονάδων και ειδικότερα, τις υποχρεώσεις τους αλλά και τις καταθέσεις τους (λογαριασμοί όψεως, ταμιευτηρίου, προθεσμίας, κλπ.), ώστε μέσα από αυτή τη διαδικασία να δημιουργήσουν απαιτήσεις, με χρηματοδοτήσεις, χρεόγραφα, κλπ. στο Ένεργητικό των Ισολογισμών τους.

Η σημασία των τραπεζών μέσα στα πλαίσια της ευρύτερης οικονομίας αλλά και του χρηματοοικονομικού συστήματος, γίνεται κατανοητή από την αναφορά και επεξήγηση της έννοιας της «Ασύμμετρης Πληροφόρησης» και ειδικότερα των προβλημάτων που αυτή

δημιουργεί στο τραπεζικό σύστημα αυτό καθ' αυτό. Σε γενικές γραμμές, τα προβλήματα που δημιουργεί η «Ασύμμετρη Πληροφόρηση» είναι τα εξής⁴:

→ Ανίστοχη Επιλογή

Πρόκειται για ένα πρόβλημα της «Ασύμμετρης Πληροφόρησης» το οποίο σημειώνεται πριν από τη διεξαγωγή μιας συναλλαγής και οφείλεται στο γεγονός ότι, εκκίνες οι επιχειρηματικές μονάδες που δεν θεωρούνται ως αξιόχρεες είναι και εκκίνες που θα ενεργήσουν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο προκειμένου να λάβουν μια τραπεζική χρηματοδότηση μέσω δανείου.

→ Ηθικός Κίνδυνος

Ο ηθικός κίνδυνος αναφέρεται σε εκκίνο το πρόβλημα όπου ένα συμβαλλόμενο μέρος που μπορεί να προστατευτεί από τον κίνδυνο ίσως συμπεριφερθεί διαφορετικά από τον τρόπο που ενδεχομένως να συμπεριφερόταν εάν υπήρχε η πλήρης έκθεση του στον κίνδυνο.

Για το λόγο όμως ότι τα τραπεζικά ιδρύματα διαδραματίζουν έναν πολύ σημαντικό ρόλο στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα, και λόγω της δομής που έχουν λαβει όλα αυτά τα χρόνια ασφαλώς, καταφέρνουν να μειώσουν σε πολύ σημαντικό βαθμό τα δυο (2) ανωτέρω προβλήματα που παρουσιάζονται. Οι τράπεζες μπορούν και πραγματοποιούν κέρδη από τις ποικίλες πληροφορίες που συλλέγουν, συνάπτοντας με τις καλύτερες, σύμφωνα με τα δικά τους κριτήρια, επιχειρήσεις διάφορα δάνεια, τα οποία μπορούν φυσικά και να διαπραγματευτούν στη δευτερογενή αγορά. Επιπρόσθετα, οι τράπεζες μπορούν να αναλάβουν την επίβλεψη των επιχειρήσεων που δανείζουν, ώστε με τον τρόπο αυτό να αποτρέπονται τα διάφορα προβλήματα που προκύπτουν από τον ηθικό κίνδυνο.

Επίσης, οι τράπεζες μπορούν να λύνουν τα ποικίλα προβλήματα που δημιουργεί η «Ασύμμετρη Πληροφόρηση», με τη χρήση διάφορων μεθόδων. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η κοινότητα που έχουν να δεσμεύονται, σε μακροχρόνιο χρονικό διάστημα, με μια σχέση πελατείας, έχοντας με τον τρόπο αυτό άμεση οφέλη από τη λήψη των πληροφοριών που αντλούν και επεξεργάζονται. Επίσης, μέσα από την παρακολούθηση όλων εκκίνων των δανειζόμενων μονάδων – επιχειρήσεων αλλά και φυσικών προσώπων – οι τράπεζες καταφέρνουν να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας και επομένως με τον τρόπο αυτό να

μειώνουν σε μεγάλο βαθμό τα διάφορα κόστη τους. Παράλληλα, ο συνδυασμός της παρακολούθησης των δανειοδοτούμενων επιχειρήσεων αλλά και της συλλογής των πληροφοριών, δίνει το δικαίωμα στις τράπεζες να μπορούν να αποτρέψουν αυτές ακριβώς τις επιχειρήσεις να κάνουν παράτολμες ενέργειες, μέσα από τη διακοπή της χρηματοδότησης τους.

Ενέργειες:

- 1)Μορφοποιήστε το αρχείο Παράγραφος όπως το Πρότυπο_Παράγραφος.
- 2) Να γίνει αρίθμηση σελίδων σε όλες τις σελίδες εκτός της πρώτης στο κάτω δεξιά σημείο της σελίδας.
- 3)Μορφοποιήστε την πρώτη παράγραφο της εισαγωγής (Η παγκόσμια οικονομική κρίση.. πλέον τραπεζικών ιδρυμάτων, συστημικών) με γραμματοσειρά Broadway ανοιχτό πράσινο και πλάγια γραφή.
- 4)Μορφοποιήστε την δεύτερη παράγραφο της εισαγωγής (Παρουσιάζεται και αποδεικνύεται ότι... διεθνείς αγορές) με σκιά κίτρινου χρώματος
- 5) Μορφοποιήστε την Τρίτη παράγραφο της εισαγωγής (Κατά την προηγούμενη τριετία... απαραίτητη ρευστότητα) βάζοντάς την σε πλαίσιο με διακεκομμένες γραμμές.
- 6)Μορφοποιήστε την τελευταία σελίδα του εγγράφου να είναι σε πλαίσιο με κυματιστή γραμμή και σκιά.